

Jako se moti g. —k., ko trdi, da pri imenu »Jakob Schreiber« poslednja beseda ni lastno ime, nego appellativum in pomenja pisarja. — Pred seboj imam kakih petdeset aktov, iz katerih je razvidno, da je bil od junija leta 1595. pa do maja leta 1600. oskrbnik loškega gospostva ravno Jakob Schreiber. Ta mož ni bil kak pisar, temuč imenitna oseba. Takratni deželni glavar kranjski ga je zval v svojih pismih ljubega prijatelja; jednako tudi takratni kranjski deželni vicedom. Sodnik loškega mesta, ki je bil tudi nekoliko več, kakor kak pisar, imenoval ga je svojega posebno milostljivega gospoda. Ako mu je pisal, napravil mu je navadno naslednji naslov: »Dem Edlen Vesten Herrn Jacoben Schreiber Phlegern der Staat vund Herrschafft Laagkh etc. meinem sonders gñ. (gnädigen) vnd gñ. Herrn etc.« — Omenim naj, da je imel Jakob Schreiber svojega protipisarja, namreč Matijo Treiberja. Iz aktov, katere imam pred seboj, spozna se po pisavi prav lahko, kaj je podpisal ali pa notiral Jakob Schreiber, kaj pa je moral spisati njegov protipisar. Ta Jakob Schreiber je po svoji smrti zapustil svoje premoženje svojim dedičem, kateri se v raznih listinah ne imenujejo Jakobovi, temuč Schreiberjevi dediči.

Mnogi registi se zde gospodu —k. preobširni in bi se bili lahko skržili. Jaz mislim, da ima vsakdo lahko svoje nazore. Brez namena se to ni zgodilo.

Nekatere besede, kakor četrtglavar, četveroskrbnik i. t. d. se tudi meni ne zde posebno primerne. Ker so pa take besede rabili že drugi pred menoj, zato sem jih tudi jaz sprejel, a le za tako dolgo časa, dokler ne dobimo boljših.

Ako nisem dokazal s temi noticami gospodu —k., da so se mi po krivici očitale nekatere napake, pripravljen sem. navesti mu še celo vrsto drugih razlogov.

F. Kos.

Zabavna knjižnica za slovensko mladino. Urejuje in izdaje *Anton Kosi*, učitelj v Središču. IV. zvezek. V Ljubljani 1895. Samozaložba. Natisnila Katoliška Tiskarna. Cena 15 kr. Str. 47. Vsebina tega zvezka je prav tako mnogovrstna, kakor prejšnjih: pripovedni del, poučne črtice, pregovori, izreki in pametnice. Pravljice v pripovednem delu, dasi ne povsem izvirne — čitali smo jih deloma, vsaj v podobni obliki, že drugod — dojdejo dobro ne samo mladini, kateri so zlasti namenjeni, ampak po svojem primernem obsegu in lepi obliki tudi učiteljem, ki so prečesto v zadregi za pripravo snov šolskim zadačam. Čitanja vredna je tudi »beseda« g. izdajatelja na platnicah. Malce nasmehnuti pa smo se morali napovedi v »listnici«, da bodo posamezni snopiči »Zabavne knjižnice« izhajali v prihodnje »v vezani obliki«, ko smo takoj v prihodnjem odstavku zvedeli, da tista »vezana oblika« pomenjaj »vezane komade«, ki »se bodo pa pošiljali samo p. n. naročnikom, ki se zanje posebej oglase.«

Slovanske knjižnice 36. snopič (str. 128) nam je prinesel: »V Gradu in pod gradom. Pripovedka. Češki spisala Božena Nemčeva. Poslovenil Petrovič.« — Prav veseli nas, da moremo to pot »Slov. knjižnico« pohvaliti, bodisi kar se vsebine, bodisi kar se jezika tiče. Božena Nemčeva je Slovencem itak dobra znanka po svoji »Babici«, ki se nam je v izvrstnem Levstik-Cegnarjevem prevodu toli omilila, da jo smatramo za pristno svojino. Pripovedka »V gradu in pod gradom« sicer nikakor ne dosega »Babice«, vendar nam prikazuje tudi ona mnogo vrlin in lepot, in prav s slastjo smo jo čitali od konca do kraja. Ljudomila moralnost, združena z zdravim realizmom, se nam vidi glavna nje prednost, in prav zategadelj jo z lahkim srcem toplo priporočamo tudi mladini, zlasti ko je prevodilčev jezik še dovolj čeden in domač. Ta hvala nam gre tem bolj iz srca, ker je ne bi bili mogli izreči o prejšnjih (33.—35.) snopičih, katere smo sicer naznačili, pa nič ocenili. Prikrita naša graja o prejšnjih sno-

pičih pa seveda ne zadeva toliko uredništva, ampak prestavljalce. Uredništvu se pač godi kakor v dunajski orožarnici Krpanu, ki je vzkliknil: „V čem bom pa izbiral? To je sama igrača.“ Ko bi imeli kaj prostora odveč in bi to kaj pomagalo, ponatisnili bi na tem mestu „levite“, ki smo jih čitali neke drugod našim prelagačem, zlasti onim, ki prelagajo iz slovanskih jezikov. Toda za to pot se moramo zadovoljiti s tem, da jim zabičimo ob kratkem ta-le navodila: 1. Prelagajte samo taka dela, o katerih je dognana sodba, da so izvrstna. 2. Prelagajte taka svetovno slavna dela samo tedaj, ako ustrezajo našim domačim razmeram, ali pa jim dajte primerno, domače lice. 3. Podajajte nam taka dela v pristni, domači, a ne v srbski, češki, ruski itd. slovenščini.

Izvestja muzejskega društva za Kranjsko. Letnika V. 1. sešitek ima nastopno vsebino: F. Kavčič: Slovenska imena koroških plemičev do l. 1500; M. S.: Podružnica sv. Petra na Vrhu; J. Barlè: Velesovski župnik J. Rahnè; A. Koblar: Kranjske cerkvene dragocenosti; S. Robič: Kranjski lišaji. Med malimi zapiski nas zanimajo „Stavnice“ in „Nemiri v Smledniku l. 1848.“

Slovensko planinsko društvo lepo uspeva. Ono nam zlasti živo priča, da Slovenci napredujemo povsod ter si osvajamo tudi take proge novodobne prosvete, kjer smo vse do najnovejšega časa kar molče prepuščali prostor popolnoma ali pa večinoma premogočni nemščini. To se je dogajalo zlasti pri raznovrstnih športih. No, hvala Bogu, sedaj imamo že tudi slovenske kolesarje, slovenske hribolazce i. t. d. Zato smo tudi „Planinski Vestnik“, novoustanovljeno glasilo „Slov. pl. društva“, prav veselo pozdravili, ne da bi nejevoljno vzkliknili: „Že zopet nov list!“, ker smo prepričani, da je pri njega ustanovitvi odločila čutna potreba, in da torej ta ni nepotrebno cepljenje pisateljskih sil, ampak blagodejno delodelje in ugodna razbremenitev zlasti leposlovnih listov. — Druga „Vestnikova“ številka nam je prinesla razen nadaljevanja o „Obleki in opravi turistovi“ in drugega drobiža tudi M. Kosa potopis „Iz Stahovice na Konja.“ Poleg zanimive vsebine nam je pohvaliti zlasti „Vestnikov“ lepi, pravilni in domači jezik.

Kaj živahno je tudi društveno gibanje, in ker še ni nastopila „planinska“ sezona, prirejali so „planinci“ vsaj društvene večere, tako šele pred kratkim časom hitro zaporedoma dva. Dne 13. t. m. je predaval prof. Orožen o Rogački gori in o krasnem razgledu s te tako nizke gore. Njen hrbet je troglaven, pot tja gori zelo zlozna, čeravno se gora strma vidi. Na obronku „Pečovje“ stoji cerkva sv. Donata. Blizu tam je otlina, kjer so častili solnčnega boga Mitro (napis je v Celju). Našli so se tam rimski novci, u. pr. ces. Gracijana. Na gori je optični telegraf, in o sv. Ivanu se zažigajo kresovi na njej. — Dne 18. t. m. je predaval prof. Borštner o Velikem Obirju ali Ojstrecu, ki je zlasti v botanskem obziru zelo zanimiv. V Kamnu na podnožju Obirjevem se je našla gotiška krsta zveličane Hildegarde, ki je sedaj na Dunaju. Na podnožju je tudi vas Obrje ali Obvirsko (Obvirje), odtodi nemški „Ebriach“. Pod vrhom so kopali svinec, tam je tudi okapnica in meteorološko opazovališče, nekdanja rudarska hiša. Z vrha je krasen razgled posebno na solčavske planine. Ob solnčnem vzhodu se vidi takšna zarja, kakor pri Sv. Marjeti na Golem (nad Igom). Na vrhu je sedaj nova postaja z anemometrom.

Vrhu vsega tega je izdalo marljivo, čilo društvo še „Poročilo o II. društvenem letu 1894“. V Ljubljani 1895. Tiskala „Národna Tiskarna“. Str. 41. To poročilo obsega poleg društvenih vestij še naslednja dva spisa: Kocbekov: „Dr. Johannes Frischau“ (s podobo), in Orožnov: „Prvi hribolazci na Triglav v dobi 1778 do 1837“. Ta velezanimivi spis, ki je najpreje izšel v našem listu (gl. letošnjo 1 št.) in se bode